

והאמר מר גדול למוד תורה שמביא לידי מעשה –

But the master stated, study of תורה is great for it causes action

Overview

The גמרא relates that ר' יוחנן stated that we praise the deceased by saying קיים, but not by saying לימד חנה. גדול תלמוד ר"י that we know challenged ר' חנה. לימד מעשה. Our תוספות will discuss the meaning of this question.

פירש בקונטרס אלמא מעשה עדיף –

גדול למוד תורה שמביא לידי explained that we derive from the phrase **מעשה is superior**.¹ The question of the גמרא was how we can say קיים לימד when אמרינן לימד לא אמרינן!

רש"י disagrees with תוספות:

וקשה לרבינו תם דאדרבה מהכא דייק סוף פרק קמא דקדושין (דף מ,ב ושם) למוד גדול –
And the ר"ת has a difficulty with רש"י's explanation, for on the contrary, from this very same phrase 'מעשה' לידי שמביא גדול, the גמרא infers, at the end of the first פרק of קדושין, that study is great(er) than מעשה.

תוספות continues that the גמרא infers this -

ממעשה גבי זקנים שהיו מסובין בעליית בית נתזה בלוד –

From the story concerning the elders who were gathered in the attic of לוד in the city of נתזה -

ונשאלה שאילה זו בפניהם למוד גדול או מעשה גדול –

And this question was presented before them; 'is study greater, or is action greater' -

ונמנו כולם ואמרו למוד גדול שמביא לידי מעשה –

And they counted all the opinions and proclaimed; study is greater for it causes action! It is evident from that גמרא that they resolved the query and concluded that גדול is למוד. How can רש"י maintain here that this very same phrase means that מעשה is גדול?!

תוספות offers his explanation:

ואומר רבינו תם דהכי פירשו והאמר מר שלמוד מביא לידי מעשה –

And the ר"ת says that this is the explanation; that ר' חנה בר בר חנה said in response to ר"י 'but the master said that study causes action' -

וכיון שאנו אומרים קיים הרי אנו אומרים שלמד –

And therefore since we proclaim that he was קיים then we are also saying implicitly that he studied -

דאי לא שלמד היאך קיים שהלמוד מביא לידי מעשה –

¹ If the greatness of למוד is that it causes מעשה, this indicates that מעשה is superior.

For if he did not study how could have he fulfilled the מצות, for it is the study that causes the action. This is the question. comments in anticipation:

– **ולא מסיק אדעתיה השתא לחלק בין למד ללימד**

And it did not enter the mind of the questioner to differentiate between studying and teaching.²

– **ומשני הא לאגמורי [דלימוד]³ ודאי לא אמרינן**

And the גמרא answered that we definitely do not say 'he taught' -

– **דהא ודאי עדיף שמביא את הרבים לידי מעשה כשמלמדם**

For this quality of teaching is certainly superior⁴ to קיים for, he causes multitudes to do good deeds when he teaches them.

Tosfos offers a different explanation:

– **ובשאלתות דרב אחאי גאון⁵ לא גרס קיים אמרינן לימד לא אמרינן**

And in the שאלתות of רב אחאי גאון when citing the story of ר"י the text does not read that ר"י stated קיים אמרינן לימד לא אמרינן

– **אלא גרס ומנח תפילין והדר אמר לן ותו לא**

But rather the text reads that ר"י washed his hands and put on תפילין and then told us the answer to our question; and no more is written in the text⁶ -

– **ופריך גמרא והיאך הוה מנח תפילין תחלה קודם שהיה אומר להם השמעתתא**

And the גמרא asks how did ר"י put on his תפילין first before telling them the ruling on the issue which they asked -

– **והלא למוד גדול ממעשה**

But is not study greater than deed. ר"י should have first told them the ruling, which is מעשה and then put on תפילין which is למוד.

– **ומשני הא למגמר הא לאגמורי**

And the גמרא answered; this is to learn, and this is to teach; when it comes -

– **דליגמר נפשיה למוד גדול שמביא לידי מעשה**

To learning for oneself, study is greater⁷ for it causes action -

אבל לאגמורי לאחרים לא עדיף ולפיכך היה מניח תפילין תחלה:

However, to teach others, that is not superior מעשה, and therefore ר"י first put on תפילין.

² The questioner thought that teaching and studying are equal. Just as we do not praise the deceased that he taught we also do not praise him that he studies. However this is contradicted by offering the praise of קיים לימד (for לימד assumes קיים). Tosfos must forewarn this, for otherwise how can we assume that קיים presumes לימד מעשה is מעשה. However according to רש"י, in the ה"א we assume that since מעשה is מעשה (for that is the purpose of לימוד) then this applies to לימד as well as to למד. See 'Thinking it over' # 1.

³ Seemingly this should read לימד.

⁴ We are reluctant to offer this praise of לימד. However we are not reluctant to intimate the praise of למד (even though it too is superior to קיים [for מעשה לידי מעשה]). See however [הארוך] who cites Tosfos in קדושין who maintains that מעשה is גדול than למד.

⁵ See בשאלתות יא,א ד"ה בשאלתות # 2.

⁶ The question presented to ר"י was concerning a different issue; not how we should praise the מת.

⁷ Perhaps he is referring to studying in order to learn how to be מקיים the מצות. וצ"ע.

Summary

לימד⁹ maintains that למד is greater than מעשה. The ר"ת maintains that למד is greater; however) למד is included in מעשה. The שאלתות maintains that לימד לאחרים is greater than מעשה, and מעשה is greater than לעצמו.

Thinking it over

1. לימד⁹ mentions that the מקשה did not differentiate between למד and לימד. Seemingly this is obvious; this is the difference between the קשיא and the תירוצ! Why does תוספות mention it?¹⁰

2. According to the שאלתות, why is the story of ר"י mentioned here?¹¹

3. According to רש"י and the ר"ת who maintain that לימד is greater than קיים, why did ר"י put on תפילין before teaching לאחרים?¹²

**הדרן עלך ארבעה אבות
בעזר אדון הנפלאות
ידריכנו על הרים וגבעות
בלימוד מסכתות הבאות**

⁸ Others explain רש"י as follows. If the issue is whether to study or to do מצות; one must study first otherwise he cannot fulfill the מצות properly (this is what the גמרא is referring to in קדושין). However when it comes to praise the person (which we are discussing here) there is greater praise in קיים than in למד since the goal of תלמוד is מעשה.

⁹ See footnote # 2.

¹⁰ See מהרש"א הארוך בקע"י בשם השל"ה.

¹¹ See אמ"ה and מהר"ם.

¹² See סוכ"ד אות ח'.